

บทที่ 4

ธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ

นับตั้งแต่รัฐบาลไทยเริ่มเปิดเสรีทางการบินอย่างเต็มที่ในปี 2545 ได้เกิดธุรกิจทางการบินรูปแบบใหม่ภายในประเทศขึ้นมา คือ ธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ซึ่งมีลักษณะของราคาตั๋วโดยสารที่ถูกกว่าสายการบินหลัก (การบินไทย) โดยผลจากการเกิดสายการบินชนิดนี้ขึ้น ได้สร้างทางเลือกสำหรับผู้ใช้บริการ และกลุ่มลูกค้ากลุ่มใหม่ขึ้นมาที่ต้องการเดินทางทางอากาศ แต่สายการบินหลักอย่างการบินไทย ไม่สามารถตอบสนองได้ เพราะมีราคาตั๋วโดยสารที่แพงกว่า

41 **ธุรกิจการบินภายในประเทศ** นับจากการเริ่มเปิดเสรีการบินในปี 2535 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันมีสายการบินที่เกิดขึ้นแล้วรวมทั้งรวมทั้งหมด 10 สายการบิน ได้แก่ สายการบินแอร์อันดามัน, สายการบินบางกอกแอร์เวย์ส, สายการบินภูเก็ต แอร์, สายการบินโอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ส, สายการบินพีบี แอร์, สายการบินไทยเจ็ต, สายการบินไทยแปซิฟิก แอร์ไลน์ส, สายการบินเอนเจิล แอร์ไลน์ส, สายการบินนกแอร์ และ สายการบินไทย แอร์ เอเชีย ทั้งนี้แต่ละสายการบินได้เข้ามาดำเนินธุรกิจในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ตามนโยบายการบินในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาที่มีการเปิดกว้างขึ้นเป็นลำดับ ทั้งการเปิดเสรีเส้นทางบินในประเทศและต่างประเทศ แทนจากเดิมที่ในอดีตมีการจำกัดการเข้าสู่ตลาดการบินของภาคเอกชน ด้วยการผูกขาดให้การบินไทยทำการบินเท่านั้น อันจะเห็นได้ว่าในช่วงก่อนปี 2540 สายการบินที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ไม่ว่าจะเป็นสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส สายการบินพีบีแอร์ สายการบินโอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ส ต้องเผชิญกับการต่อสู้ในธุรกิจอย่างหนัก เนื่องจากช่วงนั้นสายการบินเอกชนเหล่านี้ต้องทำการบินในลักษณะบริการเสริมให้แก่สายการบินของรัฐ คือสายการบินไทย คือบินได้เฉพาะเส้นทางที่การบินไทยหยุดบิน ไม่เคยทำการบินหรือไม่มีเที่ยวบินตรงนั้นหมายถึงการห้ามบินทับเส้นทางการบินที่การบินไทยทำการบินนั่นเอง จนกระทั่งในปี 2540 ถือเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงสู่การเปิดเสรีภายในประเทศมากขึ้น เพราะรัฐบาลได้อนุญาตให้สายการบินเอนเจิล แอร์ไลน์ส เป็นสายการบินที่กำหนดสายที่ 2 หรือสายการบินแห่งชาติสายที่ 2 รองจากการบินไทย

ทำให้มีสิทธิบินได้ทุกเส้นทางการบินทั้งในประเทศและต่างประเทศเทียบเท่าสายการบินไทย แต่โชคร้ายที่การดำเนินธุรกิจของสายการบินนี้ ต้องประสบกับปัญหาโดยตลอด เพราะมีการเปิดตัวในช่วงค่าเงินบาทลอยตัว พอจะเริ่มฟื้นตัวได้บ้าง ก็เกิดการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส การดำเนินธุรกิจจึงขาดทุนมาโดยตลอด จนท้ายที่สุดต้องทำการหยุดบินไป



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

อย่างไรก็ตาม ในช่วงนั้น การดำเนินธุรกิจของสายการบินเอกชน ถือว่าได้รับการเปิดกว้างมากขึ้น เพราะรัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายไว้ว่าในช่วง 2 ปี แรก นับ ตั้งแต่ เดือน กันยายน 2541 ได้มีการเปิดให้สายการบินเอกชนบินทับเส้นทางบินของการบินไทยได้ในทุกเส้นทาง แต่ยังคงเว้นเส้นทางหลักคือ เส้นทางกรุงเทพฯ - เชียงใหม่, เส้นทางกรุงเทพฯ - หาดใหญ่, เส้นทางกรุงเทพฯ-ภูเก็ต เนื่องจากรัฐบาลจะคุ้มครองให้สายการบินเอนเจิลแอร์ไลน์ส์ ทำการบินในเส้นทางกำไรนี้ในช่วง 2 ปีแรก จนกระทั่งเมื่อพ้นจากช่วง 2 ปีที่กำหนด คือนับ ตั้งแต่ เดือน กันยายน 2543 เป็นต้นมา จะมีการเปิดเสรีให้สายการบินเอกชนสามารถบินได้ทุกเส้นทาง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของธุรกิจการบินไทย ดังนั้นนับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา จึงมีการยื่นขอจัดตั้งสายการบินรายใหม่ๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก โดยในปี 2543 มีสายการบินที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นใหม่ ได้แก่สายการบินภูเก็ตแอร์, สายการบินแอร์อันดามัน ขณะเดียวกันสายการบินโอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ ได้กลับมาทำการบินอีกครั้ง หลังจากเคยหยุดการบินไป เพราะทนต่อการผูกขาดในธุรกิจการบินก่อนหน้านี้ไม่ไหว รวมทั้งยังมองการเปิดให้บริการในลักษณะสายการบินต้นทุนต่ำด้วยการสร้างชื่อ วันทูโก ขึ้นมาเพื่อให้บริการสายการบินต้นทุนต่ำสายแรกในไทย และเปิดบินในปลายปี 2546

ส่วนในปี 2547 มีสายการบินอีกหลายสายที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจ เช่นสายการบินไทยเจ็ต ที่เปิดบินไปช่วงต้นปี แต่ปัจจุบันได้หยุดบินชั่วคราว ตามด้วยการเปิดให้บริการของสายการบินต้นทุนต่ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน อย่างสายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินนกแอร์

42 **สายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย** ธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ เป็นธุรกิจที่มีการเติบโตสูงและประสบความสำเร็จอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกา ทวีปยุโรป และออสเตรเลีย โดยเฉพาะ เซาท์เวสต์ แอร์ไลน์ ในสหรัฐอเมริกา และ ไรอันแอร์ ในดับลิน ต้นกำเนิดของสายการบินต้นทุนต่ำในเอเชีย เริ่มต้นจากการเปิดสายการบิน “แอร์ เอเชีย” ในประเทศมาเลเซีย มีนาย แอนโรนี ฟรานซิส เฟอ์นันเดส เป็นประธานกรรมการบริหาร และ เปิดบิน เมื่อ เดือน มกราคม 2545 โดยช่วงแรกทำการบินเชื่อมเฉพาะเส้นทางบินในประเทศมาเลเซียเท่านั้น ต่อมาได้เข้าร่วมจัดตั้งสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทยหลังจากที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง ในประเทศมาเลเซีย โดยร่วมกับบริษัทชินคอร์ปฯร่วมถือหุ้น ทั้งนี้เพราะนายกษัตถิณ ชินวัตร

ต้องการให้การบินไทยเป็นแกนนำในการจัดตั้งสายการบินต้นทุนต่ำในไทย เพื่อขยายตลาดการเดินทางทางอากาศเพิ่มขึ้น หลังจากที่รัฐบาล ซึ่งนำโดยนายทศ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ประกาศนโยบายการบินเสรีอย่างเต็มที่ในปี 2545 แต่ไม่มีความคืบหน้าในการสนองนโยบายดังกล่าวจากการบินไทย จนในที่สุดสายการบินแอร์ เอเชียต้องเข้ามาทำเอง โดยจัดตั้งขึ้นมาในปลายปี 2546

อย่างไรก็ตาม คุณอุดม ตันติประสงค์ชัย ผู้ที่ทำธุรกิจสายการบินภายในประเทศมานานได้ทำการแยกธุรกิจของโอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ ส่วนหนึ่ง มาให้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ทำการบินเฉพาะเส้นทางภายในประเทศ ภายใต้ชื่อ “วันทูโก” เปิดบินในเดือนธันวาคม 2546 ก่อนสายการบินไทย แอร์เอเชีย ที่ได้ทำการบินเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2547 หลังจากนั้นจึงได้มีการจัดตั้งสายการบินต้นทุนต่ำในนาม “นกแอร์” ขึ้นมาแข่งขัน และเริ่มเปิดบินเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม 2547 ทำให้รวมแล้วมีสายการบินต้นทุนต่ำของไทยเกิดขึ้นมาแล้ว 3 สายการบิน

ตารางที่ 4.1 สายการบินในไทยและลักษณะการให้บริการ

สายการบิน	การดำเนินธุรกิจ ณ ปัจจุบัน
แอร์ อันดามัน	หยุดบินชั่วคราว
บางกอก แอร์เวย์ส	ขยายจุดบินใหม่ๆ ในประเทศและต่างประเทศ ลงทุนในสนามบินสุวรรณภูมิ บริหารสนามบิน-ตั้งสายการบินในพม่า
ภูเก็ต แอร์	เน้นบินต่างประเทศและขยายจุดบินในประเทศ ตั้งสายการบินในกัมพูชา
พีบีแอร์	เน้นการขยายจุดบินในประเทศและต่างประเทศ
โอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์	ขยายจุดบินเพิ่มในต่างประเทศ ดำเนินธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในนามวันทูโก
ไทยเจ็ต	หยุดบินชั่วคราว
ไทยแบซิฟิก แอร์ไลน์ส	ไม่เปิดดำเนินการ
เอนเจ็ต แอร์ไลน์ส	หยุดบิน
นกแอร์	ดำเนินธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ
ไทย แอร์เอเชีย	ดำเนินธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2547)

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ

วันทูก	
ในนามบริษัท	บริษัท โอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ จำกัด
จดทะเบียนนิติบุคคล	เมื่อ 16 พฤศจิกายน 2535 ชื่อบริษัท โอเรียนท์ เอ็กซ์เพรส แอร์ จำกัด ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อบริษัทปัจจุบันตั้งแต่ 13 ธันวาคม 2539 เป็นต้นมา
กรรมการลงลายมือผูกพัน	1 คน คือ คุณอุดม ตันติประสงค์
ทุนจดทะเบียน	500 ล้านบาท (เรียกชำระแล้ว 200 ล้านบาท)
ธุรกิจหลัก	สายการบิน บริการการบิน และให้เช่าเหมาลำ
เริ่มให้บริการ	เดือนธันวาคม 2546
แอร์ เอเชีย	
ในนามบริษัท	บริษัท ไทย แอร์เอเชีย จำกัด
จดทะเบียนนิติบุคคล	เมื่อ 19 กันยายน 2546 ชื่อบริษัท แอร์เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด และต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อปัจจุบันตั้งแต่ 8 ธันวาคม 2546
กรรมการลงลายมือผูกพัน	บุญคณี ปลั่งศิริ / อารักษ์ ชลชานนท์ / ศิริเพ็ญ สัตสุวรรณ / ร่วมกับ แอนโซนี่ ฟรานซิส เฟอ์นันเดส / คามารูกัน บิน เมอรานัน / ทัศพล แบลเว็ลด์
ทุนจดทะเบียน	400 ล้านบาท
ธุรกิจหลัก	สายการบิน
เริ่มให้บริการ	กุมภาพันธ์ 2547
นกแอร์	
ในนามบริษัท	บริษัท สกาย เอเชีย จำกัด
จดทะเบียนนิติบุคคล	เมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2547

กรรมการลงลายมือผูกพัน	วิจิต สุรพงษ์ชัย / วีรชัย ศรีภา / ศุภชัย ลิ้มปีสวัสดิ์ / กวีพันธ์ เรืองผกา / พาที สารสิน / จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ทุนจดทะเบียน	500 ล้านบาท
ธุรกิจหลัก	สายการบิน
เริ่มให้บริการ	กรกฎาคม 2547

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2547)

โดยในแต่ละสายการบิน จะมีค่าตัวโดยสารที่ต่างกัน รวมถึงเส้นทางที่ทำการบินภายในประเทศ ลักษณะช่องทางการจำหน่ายตัวโดยสาร อีกทั้งชนิดของเครื่องบินที่ให้บริการก็ต่างกันด้วย

ตารางที่ 4.3 ราคาตัวโดยสาร เส้นทางการบิน ช่องทางการจัดจำหน่าย และลักษณะเครื่องบินที่ใช้ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ

เส้นทาง	โอเรียนท์ไทย	ไทยแอร์เอเชีย	นกแอร์
กรุงเทพฯ-เชียงใหม่	1,250	1,252	998
กรุงเทพฯ-เชียงใหม่	1,250	1,252	
กรุงเทพฯ-อุดรธานี	1,050	984	798
กรุงเทพฯ-ภูเก็ต	1,100	1,252	
กรุงเทพฯ-หาดใหญ่	1,465	1,250	1,198
กรุงเทพฯ-ขอนแก่น		824	
กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี		1,037	
ชนิดเครื่องบินที่ให้บริการ			
รุ่น	Boeing 747 200	Boeing 737 300	Boeing 737 400
จำนวนที่นั่งผู้โดยสาร	456	148	149
ช่องทางการจัดจำหน่ายตัวโดยสาร			
โอเรียนท์ไทย	แฟรนไชส์ วัน-ทู-โก, เอเจนต์ทั่วประเทศ, call center service, อินเทอร์เน็ต, เคาน์เตอร์ เซอร์วิสภายในสนามบิน		
แอร์ เอเชีย	call center service, อินเทอร์เน็ต, เคาน์เตอร์ เซอร์วิสภายในสนามบิน		
นกแอร์	เคาน์เตอร์ เซอร์วิส ในเซเวนอีเลฟเว่น, ตู้เอทีเอ็มธนาคารไทยพาณิชย์, call center service, อินเทอร์เน็ต, เคาน์เตอร์ เซอร์วิสภายในสนามบิน		

ที่มา: จากการสำรวจ

43 ลักษณะของสายการบินต้นทุนต่ำ (lowcost airline)

การดำเนินธุรกิจของสายการบินต้นทุนต่ำ จะเน้นสินค้าและบริการที่เรียบง่าย และประหยัด เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินงานให้ต่ำที่สุด และเพื่อที่จะสามารถขายตั๋วโดยสารได้ในราคาถูก ซึ่งเป็นจุดขายของสายการบินต้นทุนต่ำ โดยลักษณะสำคัญมีดังนี้

1. ไม่มีบริการเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มบนเครื่องบิน ไม่มีบริการหูฟังเพลงและบริการฉายภาพยนตร์ให้ชม เพื่อลดต้นทุนด้านอุปกรณ์และต้นทุนบุคลากร และการงดบริการอาหารบนเครื่องบิน ยังประหยัดเวลาเตรียมพร้อมเที่ยวบินถัดไป (Turnaround Time) เพราะไม่ต้องเสียเวลาเตรียมอาหารขึ้นเครื่อง และลดเวลาทำความสะอาดภายในเครื่องบิน ทำให้ประหยัดเวลาที่ต้องเสียไปกับการจอดรอที่สนามบิน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในส่วนค่าธรรมเนียมสนามบิน
2. ไม่มีห้องวีไอพีบริการผู้โดยสารที่สนามบิน เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่สนามบิน
3. บางสายการบินไม่มีการจองที่นั่ง ผู้โดยสารที่ขึ้นก่อน สามารถเลือกที่นั่งได้ก่อน ระบบนี้ทำให้ผู้โดยสารรีบขึ้นเครื่อง ช่วยทำให้เครื่องบินออกได้เร็วขึ้น ตรงเวลา ไม่เสียเวลาจอดรอ ช่วยลดค่าธรรมเนียมสนามบิน และค่าเชื้อเพลิงระหว่างติดเครื่องยนต์จอดรอที่สนามบิน
4. ให้บริการแบบไม่แบ่งชั้นผู้โดยสาร (Single Class) ค่าตัวปกติ จึงมีราคาเดียวในแต่ละเส้นทางการบิน ไม่มีตัวพิเศษสำหรับเด็ก ไม่มีโปรแกรมสะสมไมล์เดินทาง จำกัดน้ำหนักสัมภาระของผู้โดยสารอย่างเข้มงวด ควบคุมน้ำหนักบรรทุกของเครื่องบิน เพื่อช่วยประหยัดเชื้อเพลิง
5. ไม่มีการคืนเงินค่าตั๋ว กรณีผู้โดยสารยกเลิกเที่ยวบิน หรือขึ้นเครื่องไม่ทัน และไม่ให้ผู้โดยสารเปลี่ยนแปลงเที่ยวบิน กรณีจองเที่ยวบิน
6. ใช้ระบบตั๋วอิเล็กทรอนิกส์แทนตั๋วกระดาษ ให้จองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ตั๋ว และค่าคอมมิชชั่นให้ตัวแทนจำหน่ายตั๋ว รวมทั้งประหยัดค่าเช่าพื้นที่สำนักงานขายของสายการบิน
7. ให้บริการด้วยเครื่องบินรุ่นเดียวกันทั้งหมด หรืออย่างมากไม่เกิน 2 รุ่น รูปแบบการให้บริการแบบนี้ เป็นจุดเด่นของสายการบินต้นทุนต่ำ เพราะนอกจากสะดวกและประหยัดต่อการบำรุงรักษา ยังประหยัดค่าใช้จ่ายในการอบรมนักบินและลูกเรือด้วย

8. เน้นเส้นทางการบินระยะสั้น บริการเฉพาะเส้นทางบินภายในประเทศหรือระหว่างประเทศใกล้เคียง และบริการจากจุดเริ่มต้นสู่จุดปลายทางเสร็จสิ้นเส้นทางนั้น (**Short-haul and point-to-point traffic**) นี้ นั่น ก็ คือ จะมีการแวะจอดเครื่องบินบนเส้นทางผ่านเพื่อรับผู้โดยสารที่ต้องการใช้บริการเชื่อมต่อกับเที่ยวบินอื่น การให้บริการลักษณะนี้ ช่วยประหยัดเวลาที่ต้องใช้แต่ละเที่ยวบิน (**No Connecting Flight**) ทำให้ถึงจุดหมายปลายทางเร็วขึ้น รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายแวะจอดที่สนามบิน ซึ่งมีค่าธรรมเนียมต่างๆจากการใช้สนามบินและค่าใช้จ่ายเจ้าหน้าที่สนามบินที่ให้บริการ **Flight Connection** รวมทั้งการขนสัมภาระผู้โดยสารขึ้นลงจากเครื่อง

9. พยายามเน้นใช้สนามบินรอง (**Secondary Airport**) ซึ่งค่าธรรมเนียมสนามบินต่ำกว่าสนามบินใหญ่ หรือสนามบินหลัก แต่สนามบินที่เลือกใช้ต้องมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสามารถเชื่อมโยงไม่ไกลจากตัวเมืองสำคัญๆ หรือเมืองท่องเที่ยวมากนัก นั่นคือไม่ควรใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์เกิน 45 นาที หลักนี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สายการบินต้นทุนต่ำในสหรัฐอเมริกาและยุโรปประสบความสำเร็จ

44 สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน ในปัจจุบัน นอกจากสายการบินต้นทุนต่ำ ซึ่งเป็นของกลุ่มทุนภายในประเทศ 3 สายการบินคือ ไทย แอร์เอเชีย ซึ่งเกิดจากการร่วมทุนระหว่างชินคอร์ปอเรชั่น และบริษัท เอเชีย แอร์ไลน์ จำกัด ผู้บุกเบิกสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศมาเลเซีย นกแอร์ ซึ่งผู้ถือหุ้นใหญ่คือ บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน) และบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด(มหาชน) และสายการบินโอเรียนท์ไทย แอร์ไลน์ ในนาม วันทูโก โดยคุณอุดม ต้นติประสงค์ชัย ที่กำลังแข่งขันกันอย่างหนักในปัจจุบันแล้ว(พฤษภาคม 2548) กลุ่มธุรกิจการบินจากทั่วโลก เริ่มให้การตอบรับนโยบายเปิดการบินเสรี และเข้ามาแข่งขันกับสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศทั้ง 3 สายการบิน โดยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 เป็นต้นมา มีสายการบินต้นทุนต่ำและสายการบินขนส่งสินค้าทางอากาศแบบประหยัด (**low cost cargo airline**) จากสิงคโปร์ อินเดีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้ามาลงทุนเปิดทำการบินอีก 8 สายการบิน โดยแยกเป็นสายการบินต้นทุนต่ำ จากกลุ่มทุนสิงคโปร์ 2 สายการบินคือ ไทเกอร์แอร์เวย์ส และเจ็ตสตาร์ โดยได้เริ่มบินประจำในเที่ยวบินต่างประเทศ 28 ตุลาคม 2547 กลุ่มทุนอินเดีย 2 สายการบินคือ เจ็ตเอเชีย และแอร์ซาสาร่า สายการบินขนคาร์โก้

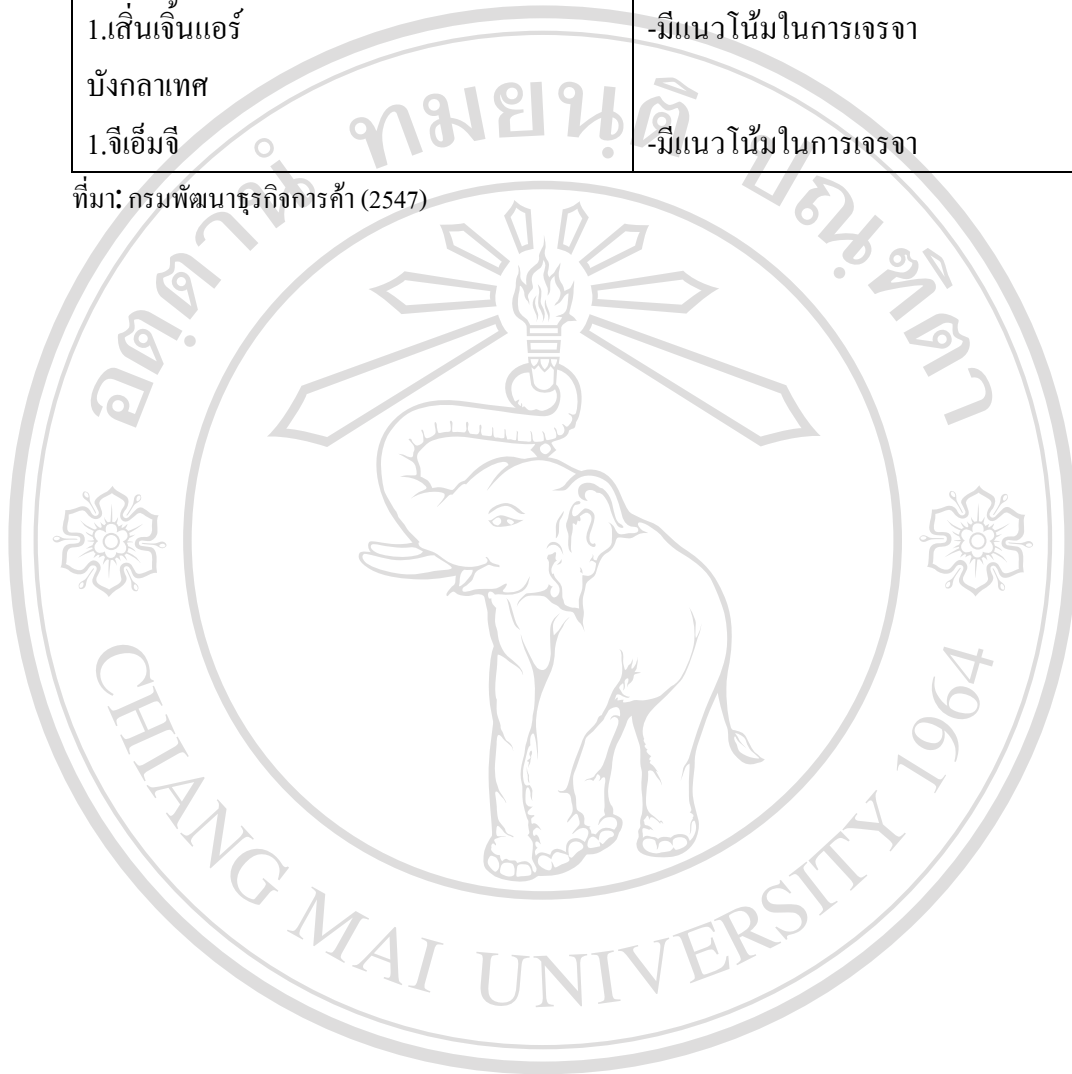
จากกลุ่มทุนฟิลิปปินส์ 2 สายการบินคือ แปซิฟิกอีสต์เอเชีย คาร์โก้ และเอเชียโอเวอร์ไนต์เอ็กซ์เพรส สายการบินขนส่งผู้โดยสารและคาร์โก้ จากกลุ่มทุนสาธารณรัฐประชาชนจีน 1 สายการบิน คือ เติ๋นเจิ้นแอร์ไลน์ และจากกลุ่มทุนประเทศบังกลาเทศ 1 สายการบินคือ จีเอ็มจี

ตารางที่ 4.4 สายการบินใหม่ในไทยหลัง 28 ตุลาคม 2547

สายการบิน	รายละเอียด (สิงหาคม 2547)
สายการบินต้นทุนต่ำ สิงคโปร์	
1. ไทเกอร์แอร์เวย์ส	-เริ่ม 15 กันยายน 2547
2. เจ็ตสตาร์	-อยู่ในระหว่างการเจรจาเพื่อเปิดตารางบิน
อินเดีย	
1. เจ็ตเอเชีย	-อยู่ในระหว่างการเจรจาเพื่อเปิดตารางบิน
2. แอร์ซาสาร่า	-อยู่ในระหว่างการเจรจาเพื่อเปิดตารางบิน
สายการบิน	รายละเอียด (สิงหาคม 2547)
คาร์โก้แอร์ไลน์ ฟิลิปปินส์	
1. เอเชียโอเวอร์ไนต์เอ็กซ์เพรส	-กำลังเจรจา
2. แปซิฟิกอีสต์เอเชีย	-กำลังเจรจา
สายการบิน	รายละเอียด (สิงหาคม 2547)

สายการบินผู้โดยสารและคาร์โก้ จีน 1. เติ๋นเจิ้นแอร์ บังกลาเทศ 1. จีเอ็มจี	-มีแนวโน้มในการเจรจา -มีแนวโน้มในการเจรจา
--	--

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2547)



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved